

Supremacia lingüística

A principis de juny, els alumnes d'un grup de l'institut lleidatà Gili i Gaya van plantar el professor de filosofia després que aquest afirmés, a classe, que l'homosexualitat és antinatural. Al juliol, com a resposta a una carta on diversos exdocents lamentaven el "linxament mediàtic" a què s'havia sotmès el professor, un sindicat d'estudiants (SEPC) feia públic un vídeo on es pot veure el professor, just després de l'incident, parlant amb alguns alumnes al passadís de l'institut i reafirmant-se, amb un to tan educat com condescendent, en les seves idees homòfobes.

Em voldria centrar en aquest vídeo, perquè crec que en podem extreure algunes lliçons, i no pas de filosofia, sinó més aviat de sociolingüística. Tota la conversa, que dura uns sis minuts, es desenvolupa en castellà. Cal deduir, doncs, que, tot i ser el català la llengua normalment emprada com a vehicular en l'ensenyament públic a Catalunya, algunes classes (amb l'empara del TC i del TSJC) es fan en castellà, tant al Gili i Gaya com és pràctica habitual en bona part dels centres catalans. Els nois i les noies que intervenen en la interacció verbal amb el professor utilitzen, a més, un castellà impecable, i això que juraria (per algun comentari que se sent de fons) que són

catalanoparlants. El vídeo, doncs, desmunta en pocs minuts la majoria dels tòpics exhibits i proclamats a tort i a dret pels qui, des del cinisme, abominen de la immersió lingüística i s'exclamen per la suposada situació de discriminació i persecució que viu el castellà a casa nostra. El vídeo és una demostració de fins a quin punt els nois i noies catalans acaben l'etapa d'ensenyament obligatori amb un domini absolut del castellà. ¿Podríem dir el mateix, en un altre sentit? ¿Podríem afirmar, ara mateix, que tots els alumnes de l'institut on van els nostres fills acaben la secundària dominant el català?

De tant en tant, les xarxes socials bullen amb algun comentari que (des de la supremacia conscient o inconscient) vol posar en evidència la suposada mala educació dels catalanoparlants, que ens encaparrarem a mantenir-nos en la nostra llengua, amb la voluntat (diuen) que no ens entenguin. En el cas del Gili i Gaya, tot i que el professor segur que entén perfectament el català, els alumnes canvien de llengua per adreçar-s'hi, i aquesta és una pràctica habitual entre els catalanoparlants. Una pràctica legítima que, lluny de mostrar bona educació, el que demostra és una submissió i un acomplexament ancestrals davant la llengua poderosa. Els alumnes, convençuts que tenen la raó, parlen al professor amb un cert to de superioritat moral, però en cap cas es plantegen fer-ho en la llengua que utilitzen normalment, perquè la superioritat, en aquest cas, està molt clar de quina llengua és.

